

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут муніципального управління
та міського господарства
Кафедра Інформаційної діяльності та документознавства**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. директора інституту

[Підпис]
О.Г. Гуйда

«24» *вересня* 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПАТЕНТНА ТА ЛІЦЕНЗІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

спеціалізації «Документознавство та інформаційна діяльність»

**Навчально-науковий інститут муніципального управління та міського
господарства**

Київ - 2019 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Патентна та ліцензійна діяльність» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ступеня вищої освіти «бакалавр», за денною та заочною формою навчання.

Розробники:

Данькевич Ю.В. – к.філ.н., доцент кафедри інформаційної діяльності та документознавства;

Кучерявий В.М. – викладач кафедри інформаційної діяльності та документознавства.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Інформаційної діяльності та документознавства

Протокол від «23» вересня 2019 року № 2

В.о. завідувача кафедри інформаційної діяльності та документознавства

Ю.В. Данькевич

1. Програма навчальної дисципліни

Програму навчальної дисципліни «Патентна та ліцензійна діяльність» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців за ступенем вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», галузі знань 02 «Культура та мистецтво».

«Патентна та ліцензійна діяльність» - це наукова і навчальна дисципліна, що є складовою частиною дисциплін циклу професійно-практичної підготовки. Її вивчення передбачає розв'язання завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців з інформаційної діяльності та документознавства.

Навчальна дисципліна базується на знанні студентами теоретичних основ як економічних, технічних так і правових дисциплін.

Науково-технічні досягнення, їх надійна правова охорона й використання дозволять забезпечити стабільний економічний розвиток на основі постійного вдосконалення технологічних процесів, що характеризують сучасне виробництво, яке забезпечує випуск продукції, конкурентноздатної як на внутрішньому, так і на світовому ринках. Тому сучасний випускник вищого навчального закладу повинен не тільки вміти спроектувати той чи інший об'єкт, але мати основи знань, пов'язаних із захистом інтелектуальної і, у першу чергу, промислової власності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність норм права, що регулюють суспільні відносини, які пов'язані зі створенням, розпорядженням правами та захистом прав інтелектуальної творчої діяльності, чинне національне та міжнародне законодавство, основні поняття і положення стосовно сутності інтелектуальної власності, принципи, методи і засоби охорони об'єктів інтелектуальної власності, договори щодо передачі майнових та немайнових прав власників інтелектуальної власності, комерціалізація інтелектуальної власності.

Об'єкт навчальної дисципліни: відносини в галузі авторського права, інтелектуальної власності та патентознавства.

Головними завданнями вивчення навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців із таких питань:

- інтелектуальна власність та її роль і місце в економіці;
- поняття авторського права та здійснення його захисту;
- захист промислової власності.

Результатом вивчення навчальної дисципліни є набуття студентами універсальних професійних компетентностей з використання та захисту результатів інтелектуальної власності в діяльності підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Патентна та ліцензійна діяльність» має як юридичне спрямування, так і надає специфічні знання щодо сутності патентної документації в сфері створення об'єктів промислової власності та набуття прав на них на рівні винаходів, корисних моделей, промислових зразків, необхідних майбутнім випускникам вищого навчального закладу в подальшій професійній діяльності. Вона тісно пов'язана з правознавчими, суспільно-економічними та професійно-орієнтованими

навчальними дисциплінами, зокрема: "Правознавство", "Психологія", "Соціологія", "Економіка та організація виробництва", "Інтелектуальна власність", «Міжнародна інформаційна діяльність», «Організація діяльності інформаційних установ», «Інформаційно-аналітичне забезпечення органів влади», «Інформаційний моніторинг», «Інформаційні системи в діловодстві», «Управління інформаційними установами та проектами». Ці та інші дисципліни становлять науково-практичне підґрунтя фундаментальної професійної підготовки фахівців з інформаційної діяльності та документознавства.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Розділ 1 Система охорони інтелектуальної власності
2. Розділ 2 Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності
3. Розділ 3 Набуття прав на об'єкти промислової власності
4. Розділ 4 Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності
5. Розділ 5 Авторське право та суміжні права
6. Розділ 6 Економіка і управління інтелектуальної власності

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета навчальної дисципліни «Патентна та ліцензійна діяльність» – здобуття теоретичних знань та формування у студентів практичних навичок і вмінь:

- використовувати нормативно-правові акти та міжнародні договори, що регулюють відносини в сфері інтелектуальної власності;
- виконувати патентно-інформаційні дослідження для визначення рівня техніки і прогнозування її розвитку;
- виявляти об'єкти права інтелектуальної власності;
- визначати права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- використовувати положення про оформлення заявок на різні об'єкти інтелектуальної власності;
- використовувати методи оцінки об'єктів права інтелектуальної власності для подальшої їх комерціалізації, в тому числі для продажу ліцензій і трансферу технологій.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Патентна та ліцензійна діяльність» є теоретична та практична підготовка випускників вищих навчальних закладів з питань:

- інституційно-правового поля функціонування інтелектуальної власності;
- патентно-ліцензійної політики та патентних досліджень в процесі створення інтелектуальної власності;
- управління інтелектуальною власністю та її маркетингу;
- поняття, набуття і охорони прав на об'єкти промислової власності;
- поняття, набуття і охорони авторського права;

- набуття прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності;
- обліку і оцінки вартості інтелектуальної власності в процесі її комерціалізації;
- захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- міжнародних та закордонних аспектів права інтелектуальної власності.

1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни та система знань і умінь дозволяють визначити необхідний рівень оволодіння навчальним матеріалом та розробити засоби діагностики навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

Знати: • основні поняття і категорії в сфері правового регулювання інтелектуальної власності; • основні нормативні правові акти у сфері правового регулювання інтелектуальної власності; • роль і значення результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації в сучасному суспільстві, особливості використання інтелектуальної власності у цивільному обігу і порядок введення об'єктів інтелектуальної власності підприємства в господарський обіг; • основні інститути права інтелектуальної власності: авторське та суміжні права; патентне право; право на селекційні досягнення; право на топологію інтегральних мікросхем; право на секрет виробництва (ноу-хау); право на засоби індивідуалізації юридичних осіб, товарів, робіт, послуг і підприємств; право на використання результатів інтелектуальної діяльності в складі єдиної технології; • законодавство про захист прав на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації; • основні способи використання інтелектуальної діяльності як додаткового джерела фінансових ресурсів господарюючих суб'єктів; • види відповідальності за порушення прав на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації.

Вміти: • оперувати поняттями і категоріями права на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації; • аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації, які охороняються; • аналізувати юридичні факти, що вимагають захисту прав на результати інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації; • застосовувати правові акти та документи у сфері захисту результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації; • встановлювати наявність правопорушення у сфері результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації, які охороняються; • визначати загальні підстави притягнення до цивільно- правової, адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення законодавства про інтелектуальну власність.

Володіти: • термінологією у сфері права інтелектуальної власності; • навичками роботи з Цивільним кодексом України та іншими джерелами з визначення інтелектуального права (виключне, майнове право, особисті немайнові права та інші права) на результати інтелектуальної діяльності та

засоби індивідуалізації; • навичками застосування об'єктів інтелектуальної власності у складі майнового комплексу підприємств у складі основних фондів; • навичками зі створення механізму щодо забезпечення дотримання майнових прав правовласника об'єктами інтелектуальної власності та економічних інтересів інвесторів; • навичками роботи з чинним законодавством і визначення видів відповідальності за порушення прав на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації.

На вивчення навчальної дисципліни «Патентна та ліцензійна діяльність» заплановано 120 годин, 4 кредити ECTS;

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри інформаційної діяльності та документознавства, які безпосередньо проводять заняття.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Система охорони інтелектуальної власності

Тема 1.1. Система інтелектуальної власності в Україні

Основні поняття і визначення. Роль інноваційної діяльності в соціально-економічному розвитку країни. Інтелектуальна власність як складова інтелектуального капіталу. Структура державного управління системою інтелектуальної власності. Законодавча діяльність в системі інтелектуальної власності. Література: [1] стор. 14 – 46, [36 - 40].

Тема 1.2. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності

Всесвітня організація інтелектуальної власності «ВОІВ»: історія створення, функції, співробітництво у цілях розвитку. Міжнародні угоди по охороні промислової власності. Міжнародні угоди по охороні авторського права і суміжних прав. Світова організація торгівлі та перспективи приєднання до неї України. Інші міжнародні договори й угоди. Євразійська патентна конвенція (ЄАПК). Нові світові тенденції у сфері інтелектуальної власності.

Література: [1] стор. 46 – 67, [7], [9], [41].

Розділ 2. Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності

Тема 2.1. Методологічні основи створення об'єктів прав промислової власності

Поняття «системи» і системний підхід в творчому процесі. Методологічна основа і соціальні аспекти науково-технічної творчості. Рівні творчої діяльності і винахідницьких задач. Етапи розробки винаходу. Психологічні особливості науково-технічної творчості. Роль творчого

колективу і особи в процесі створення об'єктів промислової власності. Етика творчості та історія деяких відкриттів, винаходів і винахідників. Методи розв'язання винахідницьких задач (метод морфологічного аналізу, метод фокальних об'єктів, алгоритм розв'язання винахідницьких завдань та інші методи). Основи інженерної психології і дизайну. Основи художнього конструювання.

Література: [1] стор. 67 – 154

Тема 2.2. Патентна інформація та документація

Патентна документація і нормативна база патентно-інформаційної діяльності. Державна система патентної інформації. Національні і міжнародна класифікації об'єктів промислової власності. Пошук патентної інформації.

Література: [1] стор. 154 - 180

Тема 2.3. Патентні дослідження

Зміст і порядок патентних досліджень за ДСТУ 3575-97. Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності. Патентний формуляр (ДСТУ 3574-97). Нові інформаційні технології. Документування етапів правової охорони об'єктів промислової власності. Використання патентної інформації при прогнозуванні, створенні і засвоєнні нової техніки. Прогнозування і блокування масиву винаходів методом морфологічного аналізу (приклади). Література: [1] стор. 180 – 206

Розділ 3. Набуття прав на об'єкти промислової власності

Тема 3.1. Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі

Об'єкти винаходів і їхні ознаки. Критерії патентоспроможності: новизна, винахідницький рівень, промислова придатність. Автори та власники охоронних документів. Збори з набуття прав. Порядок одержання патенту: дата подання заявки, пріоритет заявки, відкликання та зміна заявки. Тимчасова правова охорона, публікації про видачу патенту, експертиза заявки, реєстрація патенту, видача патенту. Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах і особливості міжнародної експертизи заявки. Державне стимулювання та використання винаходів (корисних моделей). Література: [1] стор. 206 – 227, [5], [12], [14], [25], [26],

Тема 3.2. Оформлення винаходу (корисної моделі)

Перелік матеріалів при поданні заявки на винахід (корисну модель) в Україні. Формула винаходу (призначення, структура, складання, особливості). Вимоги до опису винаходу. Вимоги до графічних матеріалів, які пояснюють опис винаходу. Реферат винаходу. Оформлення документів заявки. Приклади формул винаходів на пристрій, спосіб, речовину, штам, застосування. Приклади оформлення опису винаходів і публікацій відомостей про них. Оформлення міжнародної заявки на винахід. Література: [1] стор. 227 – 268, [14], [25]

Тема 3.3. Порядок набуття прав на промислові зразки

Умови надання правової охорони та умови патентоспроможності промислового зразка: новизна (або оригінальність), промислова придатність. Перелік матеріалів при поданні заявки та порядок одержання патенту. Збори з набуття прав. Вимоги щодо оформлення заявки на одержання патенту. Експертиза. Приклади публікацій відомостей про промисловий зразок. Література: [1] стор. 268 – 291, [5], [12], [15], [29], [30]

Тема 3.4. Порядок набуття прав на фірмові найменування, торговельні марки і географічні зазначення

Умови надання правової охорони фірмових найменувань, торговельних марок (знаків для товарів і послуг) і географічних зазначень. Збори з набуття прав. Порядок реєстрації та одержання свідоцтва. Вимоги до оформлення заявки на знак для товарів і послуг. Перелік класів товарів і послуг за МКТП. Приклад оформлення заявки. Приклади публікації відомостей про зареєстровані знаки. Поняття про бренд і приклади.

Література: [1] стор. 291 – 306, [5], [12], [16], [32]

Розділ 4. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності

Тема 4.1. Порядок набуття прав на сорти рослин і породи тварин

Порядок реєстрації та одержання охоронного документа. Перелік матеріалів при поданні заявки. Збори з набуття прав.

Література: [5], [12], [13]

Тема 4.2. Набуття прав на топографії інтегральних мікросхем

Умови надання правової охорони топографії інтегральних мікросхем. Оформлення документів заявки. Збори з набуття прав. Експертиза заявки. Реєстрація заявки. Одержання правової охорони в іноземних державах. Приклад оформлення заявки.

Література: [1] стор. 307 – 314, [5], [12], [19], [34]

Тема 4.3. Набуття прав на комерційну таємницю

Поняття про комерційну таємницю. Види та зміст нерозкритої науково-технічної інформації. Особливості конфіденційної інформації. Заходи щодо збереження комерційної таємниці та конфіденційної інформації. Часткова правова охорона нерозкритої інформації. Оформлення і реєстрація опису «ноу-хау». Реалізація «ноу-хау». Приклади опису «ноу-хау».

Література: [1] стор. 319 – 336, [12]

Тема 4.4. Набуття прав на наукові відкриття і раціоналізаторські пропозиції

Ознаки наукового відкриття. Порядок оформлення, реєстрації та одержання диплому на наукове відкриття в СРСР. Приклади наукових

відкриттів і їх значення для науки і техніки. Ознаки раціоналізаторської пропозиції. Оформлення раціоналізаторської пропозиції.

Література: [1] стор. 314 – 318, [12]

Розділ 5. Авторське право та суміжні права

Тема 5.1. Авторське право

Об'єкти авторського права: твори науки, літератури і мистецтва. Перелік матеріалів заявки для реєстрації твору, Державна реєстрація авторських прав. Збори з набуття прав при державній реєстрації. Приклади оформлення заявки на твори науки: комп'ютерні програми, бази даних, монографії тощо. Авторські договори.

Література: [1] стор. 338 – 356, [12], [17], [21]

Тема 5.2. Суміжні права

Об'єкти суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав: виконавці, виробники фонограм, організації мовлення.

Література: [1] стор. 356 – 365, [12], [17]

Розділ 6. Економіка і управління інтелектуальної власності

Тема 6.1. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності

Мета і основні способи комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності: використання у власному виробництві, передача прав (поступання прав або продаж), внесення прав до статутного капіталу товариств або надання дозволу (видача ліцензії) на використання. Структура і зміст ліцензійного договору. Оформлення ліцензії щодо надання дозволу на використання винаходу. Винагорода: пряма, грошова винагорода, непряма грошова винагорода. Договори на створення і використання результатів у науково-технічній діяльності. Договір на роботи і послуги по забезпеченню науково-технічною інформацією. Франчайзинг і франчайзинговий договір. Інжиніринг. Трансфер технологій.

Література: [1] стор. 365 – 380, [8]

Тема 6.2. Економічна ефективність використання об'єктів інтелектуальної власності

Випробовування і сертифікація об'єктів промислової власності. Ефективність використання об'єктів промислової власності. Поняття ринка, вартості, ціни. Розрахунок вартості грошей в часі. Цілі оцінки. Визначення бази оцінки. Розрахунок ціни ліцензії. Визначення ставок дисконту та роялті. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Експертиза об'єкта оцінки і визначення мети оцінки. Методи оцінки. Вибір підходу до оцінки та методу оцінки. Постанова інтелектуальної власності на бухгалтерський облік. Застосування елементів інвестиційного аналізу та аналіз вихідних даних при

оцінці інтелектуальної власності.

Література: [1] стор. 380 - 415

Тема 6.3. Управління правами інтелектуальної власності

Управління об'єктами права інтелектуальної власності на етапах: створення, набуття прав, використання прав, захисту прав, утилізації. Організація патентно- ліцензійної діяльності на підприємствах і установах. Інноваційні процеси і конкурентоспроможність об'єктів промислової власності у ринкових умовах. Доцільність і порядок зарубіжного патентування.

Література: [1] стор. 415 - 416

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань 02 «Культура та мистецтво»	вибіркова	
Кількість розділів – 6	Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		3-й	3-й
		Семестр	
	5-й	5-й	
	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Семінарські	
		16 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		88 год.	112 год.
	Вид контролю:		
	Залік		

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		л	п	сем.	с.р.		л	п	сем.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1 Система охорони інтелектуальної власності										
Тема 1.1. Система інтелектуальної власності в Україні	6	1	-	1	4	7	0,5	-	0,5	6
Тема 1.2. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності	6	1	-	1	4	7	-	-	-	7
Разом за розділом 1	12	2	-	2	8	14	0,5	-	0,5	13
Розділ 2 Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності										
Тема 2.1. Методологічні основи створення об'єктів прав промислової власності	6	0,5	-	0,5	5	6	-	-	-	6
Тема 2.2. Патентна інформація та документація	7	1	-	1	5	7,5	1	-	0,5	6
Тема 2.3. Патентні дослідження	6	0,5	-	0,5	5	6,5	-	-	0,5	6
Разом за розділом 2	19	2	-	2	15	20	1	-	1	18
Розділ 3 Набуття прав на об'єкти промислової власності										
Тема 3.1. Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі	7	1	-	1	5	6	-	-	-	6
Тема 3.2. Оформлення винаходу (корисної моделі)	7	1	-	1	5	7	0,5	-	0,5	6
Тема 3.3. Порядок набуття прав на промислові зразки	7	1	-	1	5	7	-	-	-	7
Тема 3.4. Порядок набуття прав на фірмові найменування, торговельні марки і географічні зазначення	7	1	-	1	5	7	0,5	-	0,5	6
Разом за розділом 3	28	4	-	4	20	28	1	-	1	25
Розділ 4 Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності										
Тема 4.1. Порядок набуття прав на сорти рослин і породи тварин	7	1	-	1	5	6,5	0,5	-	-	6
Тема 4.2. Набуття прав	7	1	-	1	5	7	-	-	-	7

на топографії інтегральних мікросхем										
Тема 4.3. Набуття прав на комерційну таємницю	7	1	-	1	5	6,5	-	-	0,5	6
Тема 4.4. Набуття прав на наукові відкриття і раціоналізаторські пропозиції	7	1	-	1	5	7	0,5	-	0,5	6
Разом за розділом 4	28	4	-	4	20	27	1	-	1	25
Розділ 5 Авторське право та суміжні права										
Тема 5.1. Авторське право	7	1	-	1	5	7	0,5	-	0,5	6
Тема 5.2. Суміжні права	7	1	-	1	5	6	-	-	-	6
Разом за розділом 5	14	2	-	2	10	13	0,5	-	0,5	12
Розділ 6 Економіка і управління інтелектуальної власності										
Тема 6.1. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності	6	0,5	-	0,5	5	6	-	-	-	6
Тема 6.2. Економічна ефективність використання об'єктів інтелектуальної власності	7	1	-	1	5	6	-	-	-	6
Тема 6.3. Управління правами інтелектуальної власності	6	0,5	-	0,5	5	7	-	-	-	7
Разом за розділом 6	19	2	-	2	15	19		-		19
Залік										
Усього годин	120	16	-	16	88	120	4	-	4	112

4. Плани семінарських та практичних занять

Розділ 1 Система охорони інтелектуальної власності

Тема 1.1. Система інтелектуальної власності в Україні

1. Основні поняття і визначення.
2. Роль інноваційної діяльності в соціально-економічному розвитку країни.
3. Інтелектуальна власність як складова інтелектуального капіталу.
4. Структура державного управління системою інтелектуальної власності.
5. Законодавча діяльність в системі інтелектуальної власності.

Література: [1] стор. 14 – 46, [36 - 40].

Тема 1.2. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності

1. Всесвітня організація інтелектуальної власності «ВОІВ»: історія створення, функції, співробітництво у цілях розвитку.
2. Міжнародні угоди по охороні промислової власності. Міжнародні угоди по охороні авторського права і суміжних прав.
3. Світова організація торгівлі та перспективи приєднання до неї України. Інші міжнародні договори й угоди.
4. Євразійська патентна конвенція (ЄАПК).
5. Нові світові тенденції у сфері інтелектуальної власності.

Література: [1] стор. 46 – 67, [7], [9], [41].

Розділ 2 Створення і патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності

Тема 2.1. Методологічні основи створення об'єктів прав промислової власності

1. Поняття «системи» і системний підхід в творчому процесі.
2. Методологічна основа і соціальні аспекти науково-технічної творчості.
3. Рівні творчої діяльності і винахідницьких задач.
4. Етапи розробки винаходу.
5. Методи розв'язання винахідницьких задач (метод морфологічного аналізу, метод фокальних об'єктів, алгоритм розв'язання винахідницьких завдань та інші методи).

Література: [1] стор. 67 – 154

Тема 2.2. Патентна інформація та документація

1. Патентна документація і нормативна база патентно-інформаційної діяльності.
2. Державна система патентної інформації.
3. Національні і міжнародна класифікації об'єктів промислової власності.
4. Пошук патентної інформації.

Література: [1] стор. 154 - 180

Тема 2.3. Патентні дослідження

1. Зміст і порядок патентних досліджень за ДСТУ 3575-97.
2. Життєвий цикл об'єкта господарської діяльності.
3. Патентний формуляр (ДСТУ 3574-97).
4. Нові інформаційні технології.
5. Документування етапів правової охорони об'єктів промислової власності.

Література: [1] стор. 180 – 206

Розділ 3 Набуття прав на об'єкти промислової власності**Тема 3.1. Порядок набуття прав на винаходи і корисні моделі**

1. Об'єкти винаходів і їхні ознаки.
2. Критерії патентоспроможності: новизна, винахідницький рівень, промислова придатність.
3. Автори та власники охоронних документів.
4. Збори з набуття прав.
5. Порядок одержання патенту: дата подання заявки, пріоритет заявки, відкликання та зміна заявки.
6. Тимчасова правова охорона, публікації про видачу патенту, експертиза заявки, реєстрація патенту, видача патенту.

Література: [1] стор. 206 – 227, [5], [12], [14], [25], [26],

Тема 3.2. Оформлення винаходу (корисної моделі)

1. Перелік матеріалів при поданні заявки на винахід (корисну модель) в Україні.
2. Формула винаходу (призначення, структура, складання, особливості). Вимоги до опису винаходу.
3. Вимоги до графічних матеріалів, які пояснюють опис винаходу.
4. Реферат винаходу.
5. Оформлення документів заявки.
6. Приклади формул винаходів на пристрій, спосіб, речовину, штам, застосування. Приклади оформлення опису винаходів і публікацій відомостей про них.
7. Оформлення міжнародної заявки на винахід.

Література: [1] стор. 227 – 268, [14], [25]

Тема 3.3. Порядок набуття прав на промислові зразки

1. Умови надання правової охорони та умови патентоспроможності промислового зразка: новизна (або оригінальність), промислова придатність.
2. Перелік матеріалів при поданні заявки та порядок одержання патенту. Збори з набуття прав.
3. Вимоги щодо оформлення заявки на одержання патенту.

4. Експертиза. Приклади публікацій відомостей про промисловий зразок.
Література: [1] стор. 268 – 291, [5], [12], [15], [29], [30]

Тема 3.4. Порядок набуття прав на фірмові найменування, торговельні марки і географічні зазначення

1. Умови надання правової охорони фірмових найменувань, торговельних марок (знаків для товарів і послуг) і географічних зазначень.
2. Збори з набуття прав.
3. Порядок реєстрації та одержання свідоцтва.
4. Вимоги до оформлення заявки на знак для товарів і послуг. Перелік класів товарів і послуг за МКТП.
5. Приклад оформлення заявки. Приклади публікації відомостей про зареєстровані знаки.
6. Поняття про бренд, приклади.

Література: [1] стор. 291 – 306, [5], [12], [16], [32]

Розділ 4 Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності

Тема 4.1. Порядок набуття прав на сорти рослин і породи тварин

1. Порядок реєстрації та одержання охоронного документа.
2. Перелік матеріалів при поданні заявки. Збори з набуття прав.

Література: [5], [12], [13]

Тема 4.2. Набуття прав на топографії інтегральних мікросхем

1. Умови надання правової охорони топографії інтегральних мікросхем.
2. Оформлення документів заявки. Збори з набуття прав.
3. Експертиза заявки. Реєстрація заявки.
4. Одержання правової охорони в іноземних державах.
5. Приклад оформлення заявки.

Література: [1] стор. 307 – 314, [5], [12], [19], [34]

Тема 4.3. Набуття прав на комерційну таємницю

1. Поняття про комерційну таємницю.
2. Види та зміст нерозкритої науково-технічної інформації.
3. Особливості конфіденційної інформації.
4. Заходи щодо збереження комерційної таємниці та конфіденційної інформації.
5. Часткова правова охорона нерозкритої інформації.
6. Оформлення і реєстрація опису «ноу-хау».
7. Реалізація «ноу-хау». Приклади опису «ноу-хау».

Література: [1] стор. 319 – 336, [12]

Тема 4.4. Набуття прав на наукові відкриття і раціоналізаторські пропозиції

1. Ознаки наукового відкриття.
2. Порядок оформлення, реєстрації та одержання диплому на наукове відкриття в ССРСР.
3. Приклади наукових відкриттів і їх значення для науки і техніки.
4. Ознаки раціоналізаторської пропозиції.
5. Оформлення раціоналізаторської пропозиції.

Література: [1] стор. 314 – 318, [12]

Розділ 5 Авторське право та суміжні права

Тема 5.1. Авторське право

1. Об'єкти авторського права: твори науки, літератури і мистецтва.
2. Перелік матеріалів заявки для реєстрації твору.
3. Державна реєстрація авторських прав.
4. Збори з набуття прав при державній реєстрації.
5. Приклади оформлення заявки на твори науки: комп'ютерні програми, бази даних, монографії тощо.
6. Авторські договори.

Література: [1] стор. 338 – 356, [12], [17], [21]

Тема 5.2. Суміжні права

1. Об'єкти суміжних прав.
2. Суб'єкти суміжних прав: виконавці, виробники фонограм, організації мовлення.

Література: [1] стор. 356 – 365, [12], [17]

Розділ 6 Економіка і управління інтелектуальної власності

Тема 6.1. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності

1. Мета і основні способи комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності: використання у власному виробництві, передача прав (поступання прав або продаж), внесення прав до статутного капіталу товариств або надання дозволу(видача ліцензії) на використання.
2. Структура і зміст ліцензійного договору.
3. Оформлення ліцензії щодо надання дозволу на використання винаходу.
4. Винагорода: пряма, грошова винагорода, непряма грошова винагорода. Договори на створення і використання результатів у науково-технічній діяльності.
5. Договір на роботи і послуги по забезпеченню науково-технічною інформацією.
6. Франчайзинг і франчайзинговий договір. Інжиніринг. Трансфер технологій.

Література: [1] стор. 365 – 380, [8]

Тема 6.2. Економічна ефективність використання об'єктів інтелектуальної власності

1. Випробовування і сертифікація об'єктів промислової власності.
2. Ефективність використання об'єктів промислової власності. Поняття ринку, вартості, ціни.
3. Розрахунок вартості грошей в часі.
4. Цілі оцінки. Визначення бази оцінки.
5. Розрахунок ціни ліцензії. Визначення ставок дисконту та роялті.
6. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Експертиза об'єкта оцінки і визначення мети оцінки.
7. Методи оцінки. Вибір підходу до оцінки та методу оцінки.
8. Постанова інтелектуальної власності на бухгалтерський облік.

Література: основна [1] стор. 380 - 415

Тема 6.3. Управління правами інтелектуальної власності

1. Управління об'єктами права інтелектуальної власності на етапах: створення, набуття прав, використання прав, захисту прав, утилізації.
2. Організація патентно-ліцензійної діяльності на підприємствах і установах.
3. Доцільність і порядок зарубіжного патентування.

Література: основна [1] стор. 415 - 416

5. Завдання самостійної роботи

1. Поняття інтелектуальної власності.
2. Дуалістична сутність інтелектуальної власності.
3. Поняття творчості.
4. Види об'єктів інтелектуальної власності.
5. Етапи розвитку охорони інтелектуальної власності.
6. Охорона інтелектуальної власності за допомогою привілеїв.
7. Міжнародні організації у сфері охорони інтелектуальної власності.
8. Використання патентної інформації при прогнозуванні, створенні і засвоєнні нової техніки.
9. Прогнозування і блокування масиву винаходів методом морфологічного аналізу (приклад).
10. Поняття авторського права.
11. Принципи охорони авторського права.
12. Системи охорони авторського права.
13. Поняття і види суб'єктів авторського права.
14. Класифікація об'єктів, що охороняються авторським правом.
15. Випадки правомірного використання об'єктів авторського права без дозволу автора.

16. Строки охорони авторського права.
17. Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах і особливості міжнародної експертизи заявки.
18. Державне стимулювання та використання винаходів (корисних моделей).
19. Поняття суміжних прав.
20. Види суб'єктів суміжних прав.
21. Особливості охорони виконань.
22. Охорона фонограм і передач організацій мовлення.
23. Правовий статус організацій колективного управління правами.
24. Результати творчої діяльності, що охороняються патентним правом.
25. Види суб'єктів патентного права.
26. Об'єкти патентного права.
27. Вимоги до документів заявки на видачу патенту на винахід, корисну модель і промисловий зразок.
28. Критерії патентоспроможності винаходів і корисних моделей.
29. Патент як форма охорони об'єкта промислової власності.
30. Оформлення патентних прав.
31. Об'єкти, що охороняються в якості засобів індивідуалізації.
32. Поняття і види засобів індивідуалізації юридичної особи.
33. Дайте характеристику основних видів торгових марок.
34. Порядок реєстрації торговельних марок в Україні.
35. Правова охорона доменних імен.
36. Види і характеристика зазначень походження товарів і послуг.
37. Особливості охорони нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності.
38. Порядок охорони та види інформації з обмеженим доступом.
39. Дайте характеристику комерційної таємниці.
40. Поняття та порядок охорони наукових відкриттів.
41. Правова охорона раціоналізаторської пропозиції.
42. Поняття селекційних досягнень та умови охороноздатності.
43. Охарактеризуйте охорону топографії інтегральних мікросхем.
44. Поняття і способи комерціалізації інтелектуальної власності.
45. Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності.
46. Види договорів про передачу прав на об'єкт інтелектуальної власності.
47. Істотні умови ліцензійного договору.
48. Поняття та характеристика ліцензії.
49. Порівняльна характеристика видів ліцензійних платежів.
50. Співвідношення охорони і захисту права інтелектуальної власності.
51. Види відповідальності за порушення права інтелектуальної власності.
52. Особливості цивільно-правової відповідальності.

53. Види адміністративних санкцій за правопорушення у сфері інтелектуальної власності.
54. Види кримінальної відповідальності за порушення авторських та суміжних прав.
55. Відповідальність за розголошення комерційної таємниці та недобросовісну конкуренцію.
56. Застосування елементів інвестиційного аналізу та аналіз вихідних даних при оцінці інтелектуальної власності.
57. Інноваційні процеси і конкурентоспроможність об'єктів промислової власності у ринкових умовах.

Форми контролю самостійної роботи студентів

З метою організації самостійної роботи та забезпечення її ефективності студентам надається можливість виконання різноманітних творчих завдань. Підготовка цих завдань сприяє кращому засвоєнню теоретичного матеріалу та набуття конкретних практичних навичок щодо управлінського документування, складання, засвідчення та оформлення окремих документів тощо. Передбачається п'ять видів самостійної роботи, а саме:

- 1) реферат;
- 2) укладання міні словника термінів;
- 3) складання тестових питань з окремих тем дисципліни;
- 4) складання кросвордів з термінів, які стосуються управлінського документознавства та суміжних дисциплін;
- 5) складання різних видів документів та інформаційних повідомлень.

В процесі самостійної роботи студент обирає собі тему реферату, яку погоджує з викладачем. Для написання реферату вивчається рекомендована для самостійної роботи література, а також література з обраної теми, яку студент знаходить в бібліотеці. Відповідно до поставленої мети визначаються завдання (окремі питання, що допомагають розкрити тему роботи). Підготовлений та належним чином оформлений реферат студент захищає на практичному занятті, коротко викладаючи його зміст та відповідаючи на питання інших студентів та викладача по темі реферату.

Загальна сума балів, яку студент може отримати за належним чином виконану роботу, дорівнює 10.

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання передбачає поглиблене опрацювання окремих питань курсу відповідно до тематики дисципліни. Індивідуальна робота виконується студентом шляхом визначення низки питань для поглиблення вивчення, ознайомлення із виникненням, становленням і розвитком системи інтелектуальної власності, законодавчою базою України у сфері інтелектуальної власності, нормативно-правовими аспектами юридичного захисту права інтелектуальної власності, міжнародним співробітництвом в

галузі інтелектуальної власності.

Завдання для індивідуальної роботи

1. Провести аналіз законодавчої бази України у сфері інтелектуальної власності.
2. Моніторинг загальних проблем юридичного захисту права інтелектуальної власності.
3. Провести оцінку міжнародного співробітництва в галузі інтелектуальної власності
4. Дати характеристику гносеологічних аспектів становлення системи правової охорони результатів інтелектуальної власності
5. Описати юридичну природу права інтелектуальної власності та становлення права інтелектуальної власності в Україні
6. Провести моніторинг джерел права інтелектуальної власності України
7. Оцінити систему правової охорони та захисту результатів інтелектуальної власності в Україні
8. Розглянути основні підходи до класифікації суб'єктів права інтелектуальної власності
9. Проаналізувати співвідношення права інтелектуальної власності та права власності
10. Здійснити моделювання державної політики у сфері правової охорони результатів інтелектуальної власності

7. Засоби оцінювання

Реалізація навчально-виховних завдань потребує комплексного використання різноманітних методів навчання, які мають забезпечити взаємопов'язану та цілеспрямовану діяльність педагога й студентів. Методи навчання реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності. Вони мають забезпечити взаємозв'язок трьох компонентів: мотиваційного, організаційно-ділового і контрольного-оцінного. У першому випадку треба використовувати методи, спрямовані на формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності. У групі організаційно-ділового компоненту виділяють методи організації і забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивний, дедуктивний, репродуктивного та пошукового характеру). Такі методи називають словесними, наочними і практичними. У групі контрольного-оцінного компонента визначають методи пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів.

До словесних методів навчання належать: розповідь, пояснення, бесіда, лекція. Ці методи використовуються під час лекційних та семінарських занять з дисципліни «Патентна та ліцензійна діяльність».

Розповідь – це метод навчання, який передбачає оповідну, описову форму розкриття навчального матеріалу з метою спонукання студентів до створення в уяві певного образу.

Пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого педагог

розкриває сутність певного явища, закону, процесу. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду студентів.

Бесіда передбачає використання попереднього досвіду студентів з певної галузі знань і на основі цього приведення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних. З цього погляду виділяють два види бесіди: евристичну й репродуктивну. За місцем у навчальному процесі розрізняють вступну, поточну й підсумкову бесіди.

Лекція – це метод, за допомогою якого педагог у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою.

Ефективне навчання неможливе без широкого використання наочних методів. Вони зумовлені діалектичними закономірностями пізнання і психологічними особливостями сприймання. Наочні методи передбачають насамперед використання демонстрації та ілюстрації. При цьому варто зауважити, що ці методи можуть застосовуватись як прийоми реалізації вимог інших методів.

Демонстрація – це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у натурі, динаміці.

Ілюстрація – метод навчання, за допомогою якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (світлини, малюнки, схеми, графіки та ін.).

Досить суттєвим у використанні наочних методів навчання є володіння технологією і технікою виготовлення й використання засобів демонстрації та ілюстрації. Особливої уваги потребує використання технічних засобів навчання, й зокрема комп'ютерної техніки. Зазначений метод відіграє значну роль у процесі організації самостійної роботи студентів.

Під час виконання самостійної роботи використовуються інтерактивні методів навчання (робота у малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань). Окрім того з метою активізації розумової діяльності студентів застосовуються: проблемний виклад навчального матеріалу, частково-пошуковий метод.

Проблемний виклад передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу студентам у виділенні та «прийнятті» проблемного завдання, використанні словесних методів (лекції, пояснення) для активізації мисленнєвої діяльності студентів, спрямованої на задоволення пізнавального інтересу шляхом отримання нової інформації.

Частково-пошуковий метод включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання. Для забезпечення дієвості цього методу необхідно створити проблемну ситуацію і спонукати студентів до розуміння і «прийняття» пізнавального завдання; керувати ходом пошукової мисленнєвої діяльності студентів з використанням системи логічно вмотивованих запитань; стимулювати і схвалювати пізнавальну діяльність студентів у процесі розв'язання навчальних завдань; аналізувати успіхи і помилки,

труднощі.

Контроль набутих студентами знань відбувається під час традиційного опитування на практичних заняттях, де знання оцінюються за п'ятибальною шкалою. З метою оцінювання знань використовуються також відкриті та закриті тестові запитання. Для зручності блок тестів з однієї теми повинен складати не менше 10 одиниць. Оцінювання відбувається виходячи з відсотку правильних відповідей оцінка ставиться за п'ятибальною шкалою. Нижче наводяться оцінки за виконання творчих завдань, які пропонуються студентам.

Перелік видів творчих завдань для самостійного виконання студентами та їх оцінка

№	Вид роботи	Зміст роботи	Оцінка
1	2	3	4
1	Реферат	Текст реферату обсягом 8-10 стор., опорний конспект, за яким він буде доповідатися на занятті	5-10б , в залежності від повноти викладення матеріалу.
2	Тести	Загальна кількість 20. Складаються з запитання і чотирьох відповідей, одна з яких правильна	Від 0,5 до 1 б. за одиницю. В залежності від змісту, оригінальності, зрозумілості для студентів
3	Ситуаційне завдання	Кожне завдання складається з чітко сформульованої ситуації, додаткових матеріалів, необхідних для її вирішення та з питань, що поставлені до неї, яких повинно бути не менше чотирьох-п'яти, які потребують чіткої лаконічної відповіді.	5-7б, за кожне завдання. В залежності від змісту завдання, його складності, коректності постановки питань, придатності для використання в аудиторії для обговорення та оцінки знань студентів.
4	Кросворд	Загальна кількість слів-визначень не повинна бути меншою 20. Терміни можуть охоплювати такі курси дисциплін: «Інтелектуальна власність», «Ліцензійна діяльність», «Міжнародна інформаційна діяльність», «Право», «Організація діяльності інформаційних установ», «Інформаційний моніторинг», «Інформаційні системи в діловодстві», «Управління інформаційними установами та проектами». а також з проблем інформації, інформаційної діяльності, соціальних комунікацій, тощо.	10-15 балів за один кросворд , в залежності від оригінальності, правильності, кількості визначень з дисциплін, що рекомендуються для опрацювання, а також чіткості формулювань визначення слів зрозумілості їх для інших.

8. Критерії та рейтингова система оцінювання результатів навчання

Залік

Поточний контроль									Сума
Розділ №1		Розділ № 2			Розділ № 3				100
T1.1	T1.2	T2.1	T2.2	T2.3	T3.2	T3.3	T3.4	T3.4	
5	5	5	7	7	5	7	5	5	
Розділ №4		Розділ № 5			Розділ № 6				
T4.1	T4.2	T4.3	T4.4	T5.1	T5.2	T6.1	T6.2	T6.3	
6	6	6	6	5	5	5	5	5	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота непогано
66-74	задовільно	D	виконання відповідає
60-65		E	мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

- Інтелектуальна власність
- Поняття інтелектуальної власності
- Історія розвитку охорони інтелектуальної власності
- Міжнародна охорона інтелектуальної власності.
- Авторське право
- Поняття авторського права
- Становлення охорони авторського права
- Розвиток авторського права в Україні
- Суб'єкти авторського права
- Об'єкти авторського права
- Суб'єкти та об'єкти суміжних прав
- Поняття суміжних прав Об'єкти суміжних прав
- Організації колективного управління авторськими і суміжними правами

14. Патентне право
15. Поняття і принципи патентного права
16. Поняття і види об'єктів патентування.
17. Характеристика систем патентування
18. Порядок реєстрації об'єктів патентування
19. Маркетингові позначення
20. Поняття і види маркетингових позначень
21. Найменування юридичної особи та комерційне найменування
22. Поняття та характеристика знаків для товарів і послуг
23. Правова охорона доменних імен
24. Зазначення походження товарів і послуг
25. Правова охорона нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності..
26. Поняття нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності
27. Комерційна таємниця
28. Правова охорона топографії інтегральних мікросхем
29. Наукове відкриття і раціоналізаторська пропозиція
30. Поняття селекційних досягнень та умови охороноздатності
31. Комерціалізація інтелектуальної власності
32. Поняття комерціалізації інтелектуальної власності
33. Договори про використання об'єктів інтелектуальної власності
34. Характеристика ліцензійного договору
35. Охорона інтелектуальної власності
36. Поняття охорони та захисту права інтелектуальної власності
37. Цивільно-правова відповідальність за порушення права інтелектуальної власності
38. Адміністративна і кримінальна відповідальність у сфері інтелектуальної власності
39. Система інтелектуальної власності
40. Виникнення, становлення і розвиток поняття інтелектуальної власності
41. Об'єкти інтелектуальної власності
42. Законодавство України про інтелектуальну власність
43. Промислова власність
44. Об'єкти винаходу та корисної моделі
45. Умови надання правової охорони винаходу (корисній моделі)
46. Промисловий зразок
47. Право на одержання патенту
48. Право авторства
49. Порядок оформлення та подання заявки на винахід

50. Вимога єдності винаходу
51. Загальні вимоги до змісту документів заявки
52. Склад заявки
53. Опис винаходу (корисної моделі) та вимоги до нього
54. Формула винаходу (корисної моделі) і вимоги до неї
55. Вимоги до ілюстративних матеріалів
56. Реферат та вимоги до нього
57. Документи, що додаються до заявки
58. Порядок одержання патенту на промисловий зразок
59. Подання заявки. Пріоритет винаходу
60. Експертиза заявки на винахід (корисну модель)
61. Експертиза заявки на винахід за формальними ознаками
62. Експертиза заявки на винахід по суті
63. Оскарження рішення за заявкою
64. Публікація віломостей про винахід
65. Процедура видачі патенту України на винахід
66. Сплата збору за дії, пов'язані з охороною прав на винаходи
67. Припинення дії патенту та визнання його недійсним
68. Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах
69. Процедура РСТ
70. Процедура ЄПВ
71. Процедура ЄПК
72. Процедура ЄЛПК
73. Реалізація патентних прав
74. Права та обов'язки власника патенту на винахід (корисну модель)
75. Особисті немайнові права
76. Майнові права суб'єктів права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки
77. Взаємовідносини співвласників патенту
78. Передача права на використання винаходу
79. Ліцензії на право користування об'єктами інтелектуальної власності
80. Види ліцензій
81. Повна ліцензія
82. Виключна ліцензія
83. Невиключна ліцензія
84. Обов'язкові умови та реквізити ліцензійного договору
85. Примусове відчуження прав на винахід (корисну модель)
86. Авторське право і суміжні права
87. Авторське право

88. Суб'єкти авторських відносин
89. Особисті немайнові права авторів
90. Майнові права автора та іншої особи, що має авторське право
91. Суміжні права
92. Авторські договори
93. Правові засоби індивідуалізації учасників товарного обороту товарів і послуг
94. Знаки для товарів і послуг
95. Види товарних знаків Функції товарного знака
96. Правова охорона знака в Україні
97. Суб'єкти права на знаки для товарів і послуг
98. Порядок оформлення та подання заявки на знак
99. Експертиза заявки на знак
100. Право на фірмове (комерційне) найменування
101. Право на найменування місця походження товару
102. Право на раціоналізаторську пропозицію
103. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності
104. Всесвітня організація інтелектуальної власності
105. Міжнародна охорона промислової власності
106. Міжнародна охорона літературної і художньої власності
107. Патентні дослідження
108. Всесвітня організація інтелектуальної власності
109. Міжнародна охорона промислової власності

10. Рекомендована література

Основна

1. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник/ Ю.М. Кузнецов – К.: ТОВ «Кондор», 2005. – 428 с., 2-е видання, перероблене і доповнене, 2009. – 446 с.
2. Кузнецов Ю.М. Практикум з дисципліни «Патентознавство та авторське право». Навчальний посібник/ Ю.М. Кузнецов, О.В. Самойленко. – К.: ТОВ «ГНОЗІС», 2010. – 306 с.
3. Патентознавство та авторське право [Електронний ресурс] : методичні вказівки до виконання домашньої контрольної роботи для студентів-магістрантів усіх спеціальностей / НТУУ "КПІ" ; уклад. А. С. Ромашко, О. М. Кравець, О. В. Литвин. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,41 Мбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2012. – – Режим доступу <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2477>
4. Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право" для студентів та аспірантів технічних спеціальностей та спеціальності "Інтелектуальна власність" [Електронний ресурс] / А. С. Ромашко, О. М. Кравець, О. В. Литвин ; НТУУ "КПІ". – Електронні текстові дані (1 файл: 2,72 Мбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2013. – – Режим доступу <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2478>

Додаткова

5. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль ; за ред. С. В. Чікіна ; НТУУ «КПІ». – 2-ге вид., перероб. і доп. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,20 Кбайт). – Київ: НТУУ «КПІ», 2013. – 262 с.: 23 іл. – Режим доступу <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2387>
6. Захист права інтелектуальної власності. Практика правозастосування. Збірка оглядових листів з питань інтелектуальної власності Вищого господарського суду України [Електронний ресурс] : навчальне видання / НТУУ «КПІ» ; упоряд. С. В. Чікін, О. А. Фоя. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,07 Мбайт). – Київ, 2012. – Назва з екрана, прийнято та розміщено в Електронному архіві <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2190>
7. Міжнародна реєстрація промислових зразків. Збірник нормативно-правових актів та витягів з них [Електронний ресурс] : навчальне видання / НТУУ «КПІ» ; упоряд. С. В. Чікін. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,29 Мбайт). – Київ: НТУУ «КПІ», 2012. – Назва з екрана. – Доступ: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2457>.
8. Правове регулювання розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Збірка нормативно-правових актів та витягів з них [Електронний ресурс] : навчальне видання / НТУУ «КПІ» ; упоряд. С. В. Чікін. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,26 Мбайт). – Київ, 2012. – Назва з екрана, прийнято та розміщено в Електронному архіві НТУУ «КПІ» за адресою: <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2191>

9. Ромашко А.С. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / А.С. Ромашко, І.І. Верба, В.В. Пригода ; НТУУ "КПІ". – Електронні текстові дані (1 файл: 909 Кбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2013. – 160 с. – Назва з екрана, прийнято та розміщено в Електронному архіві <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/3566>
10. Збірник тестових питань з дисципліни «Патентознавство та авторське право» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 217 Кбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2013. – 34 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2663> Основні нормативно-правові акти
11. Конституція України (ст. 9, 41, 54) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
12. Цивільний кодекс України (ст. 418 – 508, 1108 – 1129) – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page8>
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page9>
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page18>
13. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21.04.1993 № 3116-ХІІ із змінами - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>.
14. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.93р. № 3687-ХІІ зі змінами - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3687-12.1>
15. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.93р. №3688-ХІІ зі змінами - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3688-12/print1218034688041545>.
16. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15.12.93р. №3689-ХІІ зі змінами - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3689-12/print1218034688041545>.
17. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ зі змінами - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/print>.
18. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 № 236/96-ВР - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр/print1218034688041545>.
19. Закон України «Про охорону прав на топографію інтегральних мікросхем» від 05.11.1997 № 621/97-ВР із змінами - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/621/97-вр/print1218034688041545>.
20. Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» від 16.06.1999 № 752-ХІV із змінами - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/752-14/print1218034688041545>.
21. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір» - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-п/print>.

22. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. N 71 "Про затвердження розміру, порядку та умов виплати винагороди (роялті) за комерційне використання опублікованих з комерційною метою фонограм, відеограм, їх примірників та зафіксованих у них виконань" - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/71-2003-п/print>.
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. N 72 "Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав" - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-п/print>.
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудні 2004 р. № 1716 (в редакції Постанови КМУ від 19 вересня 2007 р. № 1148) "Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності" - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-п/print1104834154869809>.
25. Наказ МОН України від 22 січня 2001 р. № 22 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 27 лютого 2001 р. за № 173/5364) «Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01/print>.
26. Наказ МОН України від 16 липня 2001 р. № 521 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 30 липня 2001 р. за № 644/5835) "Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі)" - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0644-01/print>.
27. Наказ МОН України від 15 березня 2002 р. № 197 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 15 квітня 2002 р. за № 364/6652) «Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0364-02/print>.
28. Наказ МОН України від 3 серпня 2001 р. № 574 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2001 р. за № 716/5907) "Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на промисловий зразок та видачу ліцензії на використання промислового зразка" - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0716-01/print>.
29. Наказ МОН України від 18 лютого 2002 р. № 110 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 226/6514) «Про затвердження Правил складання та подання заявки на промисловий зразок» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0226-02/print>.
30. Наказ МОН України від 18 березня 2002 р. № 198 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2002 р. за № 313/6601) «Про затвердження Правил розгляду заявки на промисловий зразок» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0313-02/print>.
31. Наказ МОН України від 11 січня 2006 р. № 5 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 24 січня 2006 р. за № 61/11935) «Про внесення змін до Правил

складання та подання заявки на промисловий зразок» - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0061-06>.

32. Наказ МОН України від 28 липня 1995 р. № 116 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 2 серпня 1995 р. за № 276/812) «Про затвердження Правил складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг» (із змінами) - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0276-95/print1178262961702826>.

33. Наказ МОН України від 3 серпня 2001 р. № 576 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2001 р. за № 718/5909) "Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на знак для товарів і послуг та видачу ліцензії на використання знака для товарів і послуг" - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0718-01/print>.

34. Наказ МОН України від 17 серпня 2001 р. № 598 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2001 р. за № 772/5963) «Про затвердження Правил складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання zareєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару» - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0772-01/print>.

35. Наказ МОН України від 18 квітня 2002 р. № 260 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 29 квітня 2002 р. за № 406/6694) «Про затвердження Правил складання, подання та розгляду заявки на реєстрацію топографії інтегральної мікросхеми» - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0406-02/print>.

11. Інформаційні ресурси

36. Web-site Державної служби інтелектуальної власності України – <http://sips.gov.ua/>

37. Положення про Державну службу інтелектуальної власності України - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436/2011>

38. Web-site Державного підприємства «Український інститут промислової власності» - <http://www.uipv.org>

39. Web-site Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг - <http://www.iii.ua>

40. Web-site Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» - <http://www.uacrr.kiev.ua>

41. Web-site Всесвітньої організації інтелектуальної власності - <http://www.wipo.int/portal/index.html.ru>